

Postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 29 czerwca 2016 r.
IX GC 605/16

Sąd Okręgowy w składzie:

SSO Grzegorz Dyrga

Protokolant: asystent Andrzej Myszewski

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa: (...) przeciwko (...) o ustalenie

w przedmiocie wniosku strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia roszczenia

postanawia:

udzielić zabezpieczenia roszczenia strony powodowej (...) o ustalenie, że oświadczenie woli strony powodowej z dnia 29 lipca 2015 r. o potrąceniu jej wierzytelności wobec strony pozwanej (...) w wysokości 6.216.678,61 zł z wierzytelnością strony pozwanej wobec strony powodowej w wysokości 270.882,90 zł było skuteczne oraz, że oświadczenie woli strony powodowej z dnia 29 lipca 2015 r. o potrąceniu jej wierzytelności wobec strony pozwanej w wysokości 5.945.795,71 zł z wierzytelnością strony pozwanej w wysokości 227.191,46 zł było skuteczne jak również, że oświadczenie woli strony powodowej z dnia 13 października 2015 r. o potrąceniu jej wierzytelności w wysokości 5.718.604,25 zł z wierzytelnością strony pozwanej w wysokości 302.340,33 zł było skuteczne poprzez:

1. nakazanie stronie pozwanej (...) złożenia do Sądu Arbitrażowego (...) wniosku o zawieszenie postępowania toczącego się w sprawie z jej powództwa przeciwko stronie powodowej pod sygn. (...) i zakazanie jego cofnięcia na czas trwania postępowania - wraz z zagrożeniem nakazania na podstawie art. 756² k.p.c. zapłaty przez stronę pozwaną (...) na rzecz strony powodowej (...) kwoty 200.000 zł za naruszenie powyższego nakazu;

2. zakazanie stronie pozwanej (...) składania wniosku o stwierdzenie wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego (...), który zostanie wydany w ramach postępowania toczącego się w sprawie z jej powództwa przeciwko stronie powodowej pod sygn. (...) na czas trwania

postępowania do czasu jego prawomocnego zakończenia - wraz z zagrożeniem nakazania na podstawie art. 756² k.p.c. zapłaty przez stronę pozwaną (...) na rzecz strony powodowej (...) kwoty 200.000,00 zł za naruszenie powyższego zakazu;

3. ustalenie na czas trwania postępowania, że:

- oświadczenie [strony powodowej] z dnia 29 lipca 2015 r. o potrąceniu wierzytelności [strony powodowej] wobec [strony pozwanej] w wysokości 6.216.678,61 zł objętej fakturą VAT nr (...) z 8 lipca 2015 r. z wierzytelnością [strony pozwanej] wobec [strony powodowej] w wysokości 270.882,90 zł objętą fakturą VAT nr (...) z dnia 13 lipca 2015 r. było skuteczne,

- oświadczenie [strony powodowej] z dnia 29 lipca 2015 r. o potrąceniu wierzytelności [strony powodowej] wobec [strony pozwanej] w wysokości 5.945.795,71 zł objętej fakturą VAT nr (...) z 8 lipca 2015 r. z wierzytelnością [strony pozwanej] wobec [strony powodowej] w wysokości 277.191,46 zł objętą fakturą VAT nr (...) z dnia 20 lipca 2015 r. było skuteczne,

- oświadczenie [strony powodowej] z dnia 13 października 2015 r. o potrąceniu wierzytelności [strony powodowej] wobec [strony pozwanej] w wysokości 5.718.604,25 zł objętej fakturą VAT nr (...) z 8 lipca 2015 r. z wierzytelnością [strony pozwanej] wobec [strony powodowej] w wysokości 302.340,33 zł objętą fakturą VAT (...) z dnia 2 października 2015 r. było skuteczne.

Uzasadnienie

Strona powodowa, (...) wraz z pozwem ustalenie, że jej oświadczenia woli o potrąceniu jej wierzytelności z wierzytelnościami pozwanego są skuteczne, wniosła o udzielenie zabezpieczenia poprzez nakazanie stronie pozwanej złożenia do Sądu Arbitrażowego (...) wniosku o zawieszenie postępowania toczącego się przeciwko stronie powodowej z jej powództwa pod sygn. akt SA (...) i zakazanie jego cofnięcia na czas trwania postępowania; zakazanie stronie pozwanej składania wniosku o stwierdzenie wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego (...), który zostanie wydany w przedmiotowym postępowaniu na czas trwania postępowania do czasu jego prawomocnego zakończenia wraz z zagrożeniem nakazania na podstawie art. 756² k.p.c. zapłaty przez stronę pozwaną na rzecz strony powodowej kwot po 200.000,00 zł za naruszenie powyższego nakazu i zakazu. Jednocześnie wniosła o ustalenie na czas trwania postępowania, że oświadczenia objęte pozwem były skuteczne.

Uzasadniając wniosek, strona powodowa podała, że prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie sprzedaży i dostarczania energii elektrycznej i w jej ramach zawiera umowy na dostawę energii elektrycznej odbiorcom końcowym, jak również uczestniczy w rynku hurtowego obrotu energią elektryczną pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi oraz oferuje usługi polegające na zapewnieniu uczestnikom rynku hurtowego obrotu energią elektryczną nieposiadającym w tym zakresie własnych uprawnień dostępu do rynku w drodze zapewnienia rozliczania zawieranych przez takie podmioty transakcji zakupu i sprzedaży energii elektrycznej. W ramach opisanej działalności strona powodowa zawarła ze stroną pozwaną (...) umowę ramową dla umów sprzedaży energii elektrycznej typu (...) oraz umowę nr (...) z dnia 25 czerwca 2013 r. na pełnienie usług podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe – umowę zmienioną aneksem nr 1 z dnia 27 lutego 2014 r. oraz aneksem nr 2 z dnia 15 stycznia 2015 r.;

Środki uprawdopodobniające twierdzenie :

odpis umowy ramowej dla umów sprzedaży energii elektrycznej typu (...) wraz z Formularzem Wyboru, odpis umowy nr (...) z dnia 25.06.2013 r. na pełnienie usług podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe, odpis aneksu nr 1 z 27.02.2014 r.; odpis aneksu nr 2 z 15.01.2015 do umowy nr (...) z dnia 25.06.2013.

Na podstawie Umowy (...) pomiędzy stronami dochodziło do obrotu energią elektryczną. [Strona powodowa] i [strona pozwana] pełniły jednocześnie względem siebie rolę sprzedawców i kupujących, natomiast na podstawie Umowy (...) [strona powodowa] świadczyła na rzecz [strony pozwanej] usługi podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe. Za wykonaną usługę bilansowania [strona powodowa] wystawiła m.in. nr (...) z 08.07.2015 na kwotę 6.216.678,61 zł. W ramach stosunków wynikających z Umowy (...) strona pozwana z kolei wystawiła stronie powodowej m.in. faktury VAT: nr (...) z 13 lipca 2015 r. na kwotę 270.882,90 zł, nr (...) z 20 lipca 2015 r. na kwotę 227.191,46 zł; nr (...) z 2 października 2015 r. na kwotę 302.340,33 zł.

Środki uprawdopodobniające twierdzenie: odpisy wyżej opisanych faktur.

Strona pozwana, pomimo skierowanego do niej wezwania do zapłaty, nigdy nie zapłaciła kwoty wynikającej z Faktury (...) [strony powodowej]. Z uwagi na fakt, że już po wystawieniu faktury [strony powodowej], [strona pozwana] wystawiła swoje

faktury, a Faktura [strony powodowej] nie została zapłacona, [strona powodowa] podjęła decyzję o potrąceniu wierzytelności objętych ww. fakturami, składając w dniu 29 lipca 2015 r. oświadczenie o potrąceniu wierzytelności [strony powodowej] wobec [strony pozwanej] w wysokości 6.216.678,61 zł, z wierzytelnością [strony pozwanej] wobec [strony powodowej] w wysokości 270.882,90 zł. Wskutek złożenia oświadczenia wierzytelności zostały skutecznie potrącone i umorzyły się wzajemnie do wysokości wierzytelności niższej, wskutek czego wierzytelność [strony powodowej] uległa zmniejszeniu z kwoty 6.216.678,61 zł do kwoty 5.945.795,71 zł. Jednocześnie [strona powodowa] złożyła oświadczenie z 29 lipca 2015 r. o potrąceniu Wierzytelności [strony powodowej] z wierzytelnością [strony pozwanej] wobec [strony powodowej] w wysokości 227.191,46 zł, wskutek czego Wierzytelność [strony powodowej] uległa zmniejszeniu z kwoty 5.945.795,71 zł do kwoty 5.718.604,25 zł. Kolejne oświadczenie o potrąceniu zostało złożone w dniu 13 października 2015 r. – dotyczyło potrącenia wierzytelności [strony powodowej] z wierzytelnością [strony pozwanej] wobec [strony powodowej] w wysokości 302.340,33 zł, wskutek czego Wierzytelność [strony powodowej] uległa zmniejszeniu z kwoty 5.718.604,25 zł do kwoty 5.416.263,92 zł

Środki uprawdopodobniające twierdzenie:

Dwa oświadczenia o potrąceniu z 29 lipca 2015 r.; oświadczenie o potrąceniu z 13 października 2015 r.

[Strony pozwana] zakwestionowała skuteczność potrąceń dokonanych przez stronę powodową i wystąpiła do Sądu Arbitrażowego (...) o zapłatę wierzytelności objętych fakturami z dnia 13 oraz 20 lipca 2015 r. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. (...). W odpowiedzi na pozew strona powodowa wskazała na potrącenie wierzytelności strony pozwanej ze swoimi wierzytelnościami. Pismem z dnia 18 listopada 2015 r. [strona pozwana] rozszerzyła powództwo o wierzytelność objętą fakturą z dnia 2 października 2015 r.

Środki uprawdopodobniające twierdzenie :

odpis pozwu (...) z 16 sierpnia 2015 r.; odpowiedź (...) na pozew; (...) z 18 listopada 2015 r.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2016 r. Sąd Arbitrażowy uznał się za niewłaściwy do rozpoznania zarzutu potrącenia zgłoszonego przez [stronę pozwaną] i oddalił wniosek o zawieszenie postępowania arbitrażowego, czym w ocenie strony powodowej *de facto* odmówił zbadania, czy wierzytelności [strony pozwanej] istnieją, czy też uległy umorzeniu wskutek potrąceń, otwierając sobie drogę do zasądzenia żądanej przez [stronę pozwaną] kwoty tytułem nieistniejącej w rzeczywistości wierzytelności i pozbawiając [stronę powodową] możliwości jakiegokolwiek obrony w postępowaniu arbitrażowym.

Środki uprawdopodobniające twierdzenie: postanowienie Zespołu Orzekającego z 11.04.2016, SA 171/15, SA 231/15 P;

Uprawdopodobniając interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia strona powodowa podniosła, że istnieje prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, że na kolejnej rozprawie w dniu 13 lipca 2016 r. sąd arbitrażowy wyda wyrok zasądzający nieistniejącą wierzytelność [strony pozwanej]. [Strona powodowa] będzie wówczas zobowiązana do zapłaty nienależnej kwoty na mocy tego wyroku, któremu nadany zostanie walor wyroku sądu powszechnego. Na podstawie uzyskanego wyroku [strona pozwana] dokona egzekucji nieistniejącej wierzytelności, a [strona powodowa] poniesie związaną z tym szkodę. Uzasadnia to niezwłoczne udzielenie wnioskowanego przez [stronę powodową] zabezpieczenia celem uchronienia jej od poniesienia znacznej szkody majątkowej.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Dla udzielenia zabezpieczenia, stosownie do treści § 1 art. 730¹ kodeksu postępowania cywilnego koniecznym jest uprawdopodobnienie roszczenia oraz wykazanie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, który według § 2 powołanego przepisu istnieje między innymi wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonywanie zapadłego orzeczenia. Z kolei przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron w taki sposób, by uprawniony miał zapewnioną należytą ochronę, a obowiązany nie został obciążony ponad potrzebę.

Roszczenie jest prawdopodobne, jeżeli istnieje słuszna podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje i jest wymagalne (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 1997 r., I ACz 735/91, PG 1998, Nr 6, s. 52). Uprawdopodobnienie oznacza

uzasadnienie zgłoszonych twierdzeń, w tym przypadku twierdzeń o istnieniu roszczenia które ma być zabezpieczone, dające przekonanie o ich prawdopodobieństwie, będące wynikiem postępowania zmierzającego do poznania rzeczywistości, ale bez zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym.

Uprawniony twierdzi, iż w wyniku uznania się przez Sąd Arbitrażowy (...) za niewłaściwy dla oceny skuteczności dokonanych przez stronę powodową potrąceń istnieje możliwość, że sąd arbitrażowy wyda wyrok zgodny z żądaniem strony pozwanej, zasądzi na jej rzecz nieistniejącą (wskutek dokonanych potrąceń) wierzytelność czym narazi stronę powodową na szkodę majątkową.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie dokonanie potrąceń było dopuszczalne, a strony są wobec siebie wzajemnie wierzycielami i dłużnikami, posiadają wobec siebie wierzytelności pieniężne, zatem przesłanki z art. 498 k.c. zostały spełnione w sposób prawidłowy.

Wskazane w uzasadnieniu wniosku okoliczności zostały uprawdopodobnione dołączonymi do niego dokumentami w szczególności kopiami powołanych umów oraz faktur, potwierdzających wzajemne roszczenia stron i kopiami orzeczeń sądu arbitrażowego.

Natomiast, jeżeli chodzi o przesłankę interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia wskazać należy, iż obawa uniemożliwienia lub poważnego utrudnienia osiągnięcia celu postępowania winna być realna i znajdować swoje uzasadnienie w okolicznościach sprawy. Z uwagi na kwestionowanie przez [stronę pozwaną] skuteczności potrąceń, wszczęte przez stronę pozwaną postępowanie arbitrażowe i uznanie się przez sąd arbitrażowy za niewłaściwy do rozpoznania zarzutu dokonania potrąceń pomiędzy stronami zaistniała niepewność stanu prawnego tj. niepewność, czy złożone oświadczenia o potrąceniu a tym samym czy wierzytelności wzajemnie umorzyły się do wysokości wierzytelności [strony pozwanej] (wierzytelności niższej).

Zachodzi więc niebezpieczeństwo, że sąd arbitrażowy wyda wyrok zgodny z żądaniem pozwu, a to oznacza, że będzie on mógł być egzekwowany, co z kolei narazi stronę powodową na szkodę w postaci spełnienia świadczenia, które nie istnieje.

Mając na uwadze wyżej wskazane okoliczności, Sąd uznał sposób zabezpieczenia wskazany w *petitum* wniosku za zasadny i w pełni pozwalający na zabezpieczenie roszczenia

uprawnionego, a który jednocześnie nie obciąża obowiązane go ponad potrzebę. Sposób taki został nadto przewidziany w przepisie art. 755 § 1 pkt 1 dla zabezpieczania roszczeń niepieniężnych.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji na podstawie powołanych przepisów.

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

Tekst orzeczenia został zmieniony przez redakcję portalu w ten sposób, że pozostałe po anonimizacji, dokonanej przez Sąd Okręgowy w Krakowie, części oznaczeń stron zostały usunięte i zastąpione pojęciami „strona powodowa” i „strona pozwana” umieszczonymi w nawiasach kwadratowych.